

Posudek vedoucího na disertační práci

Mag. Valérie Vaškaninovej

Umenie sz. Anatólie v achaimenovskej dobe a jeho vzťahy s gréckym a perským umením

Doktorandka pracovala na práci veľmi dlouho a ako jej vedúci musím byť spokojen, že práci nakoniec stihla odevzdať v termíne. Prvá časť je venovaná dejinám predachaimenovského Iránu, druhá predachaimenovskej Anatólii. Obe dokazujú, že sa doktorandka dokázala orientovať v historickom rámci práce, kompilovala koncízne prehľady, ktoré odpovedajú zhruba pojetí v príslušných príručkách, zejména je v pojetí blízka Cambridge Ancient History; zde opravdu nelze vymyslet mnoho nového. V těchto částech se vlastnímu tématu srovnávání nevěnuje, i když pozoruhodná podobnost mezi předachaimenovským a getským uměním by k tomu lákala, podobně jako momenty společné tradice neřecké Anatólie a raně archaického iónského umění.

Ve třetí části přichází k vlastnímu tématu a prokazuje i zde široké znalosti literatury včetně jen obtížně dostupných pramenů, využívá i podněty z cest, mj. má v práci vlastní snímky reliéfů z Persepole. Reprodukují a diskutují řadu významných památek, rozebírá je podle možnosti a srovnává jak s perským, tak s řeckým uměním. Zahrnula do práce mnohé stříbrné nádoby, které jsou jen obtížně dostupné v literatuře i na internetu, včetně kusů chovaných v japonských muzeích. Její materiálové shrnutí je užitečné zejména v době, kdy díky rozšířenému užívání detektorů kovů nelegálními hledači pokladů jsou archeologická naleziště systematicky vykrádána a kusy zbavené vypovídacího kontextu se pak dostanou v nejlepším případě k soukromým sběratelům; častěji ale už do bankovních sejfů jako předměty dlouhodobé spekulace. Doktorandka v materiálové části prokázala schopnost vyznat se ve velmi různorodém materiálu toreutické, šperku a gem, nepřihlédla ovšem k jinak zajímavým terakotám z měst v Bithynii včetně Troje a Lampsaku, kde byl vyroben soubor zlatých nádob nalezených v Panagjurišti v Bulharsku. Pozornosti by si zasloužily také perské mincovnictví a s perskými související náměty na attické keramice (zejména Sotades).

Škoda, že v posledních letech doktorandka nekonzultovala svůj projekt s vedoucím, nebyly by jí tak ušly ani nové studie pražských kolegů při zpracovávání materiálu z Pistiru (otisky gem, reliéf lva a jejich souvislosti s perským maloasijským okruhem), ani důležité katalogy nových soukromých sbírek, zejména bulharského Božkova, vedle řady dalších. Také by stálo za to přihlédnout k pozdně archaickému sarkofágu v muzeu v Çanakkale, k výzkumu mohl v Bithynii, které jsou aspoň zčásti publikovány, např. v předběžných shrnutích v resumé referátů ve sbornících thrakologického a černomořského kongresů v Istanbulu v posledních pěti letech, některé z nich i na internetu a také zčásti vystaveny v Istanbulu a v několika dalších tureckých muzeích, včetně soukromých.

Přes uvedené nedostatky jde o práci zajímavou, odpovídající požadavkům na disertační práce kladeným a lze ji doporučit k dalšímu řízení a k obhajobě.

V Praze dne 10. dubna 2013

Prof. PhDr. Jan Bouzek, DrSc.